

Bijlage HAVO

2015

tijdvak 1

aardrijkskunde

Bronnenboekje

Opgave 1 – Top 8 economische grootmachten

bron 1

Ranglijst van de economische grootmachten tussen 2015 en 2040 volgens analist David Sterman

	2015	2020	2025	2030	2035	2040
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						

Legenda:

	Australië		Frankrijk		Italië		Verenigd Koninkrijk
	Brazilië		India		Japan		Rusland
	China		Duitsland		VS		

vrij naar: www.investinganswers.com

Opgave 2 – Globalisering van de filmindustrie

bron 1

Hollywood en Bollywood

Jaarlijks worden wereldwijd ongeveer drieduizend films gemaakt. Het grootste deel van de opbrengsten wordt in de Verenigde Staten gerealiseerd.

Volgens andere maatstaven zit de grootste filmindustrie van de wereld niet in Hollywood maar in Bollywood, in het Indiase Mumbai dat vroeger Bombay heette. Hier worden twee keer meer films geproduceerd dan in Hollywood en er kijken ook nog eens meer mensen naar. Het aantal mensen dat naar de Bollywoodfilms kijkt wordt geschat op 3,6 miljard. Dat is een miljard meer dan dat naar Hollywoodfilms kijkt.

vrij naar: Nieuwenhuis, E., De grote globaliseringsgids, 2006

bron 2

Bollywoodfilms buiten India

Sinds enkele jaren wordt voorzichtig gemorreld aan het monopolie van de westerse film in de Europese bioscopen. Sinds 2005 worden in verschillende Nederlandse bioscopen Bollywoodfilms geprogrammeerd. In enkele andere westerse landen worden al langer Bollywoodfilms gedraaid. Ook in andere delen van de wereld zijn de Bollywoodfilms populair, in grote delen van Azië en Afrika zijn ze zelfs populairder dan de Amerikaanse films.

Een belangrijk nieuw motief van de Bollywoodfilms is de mate waarin Indiërs in het buitenland vasthouden aan de Indiase cultuur. Steeds wordt benadrukt dat het belangrijk is traditionele waarden in stand te houden, ook als die in de westerse samenleving onder druk komen te staan. Respect voor de familie en het opofferen van individuele verlangens staan in hoger aanzien dan het najagen van persoonlijk geluk.

*vrij naar: Van der Heijden, S., Minirok en sari in Bollywood,
in: Geografie, mei 2007*

Opgave 3 – Het eiland Réunion

bron 1

Rotswand aan de oever van de rivier Bras de la Plaine op het eiland Réunion

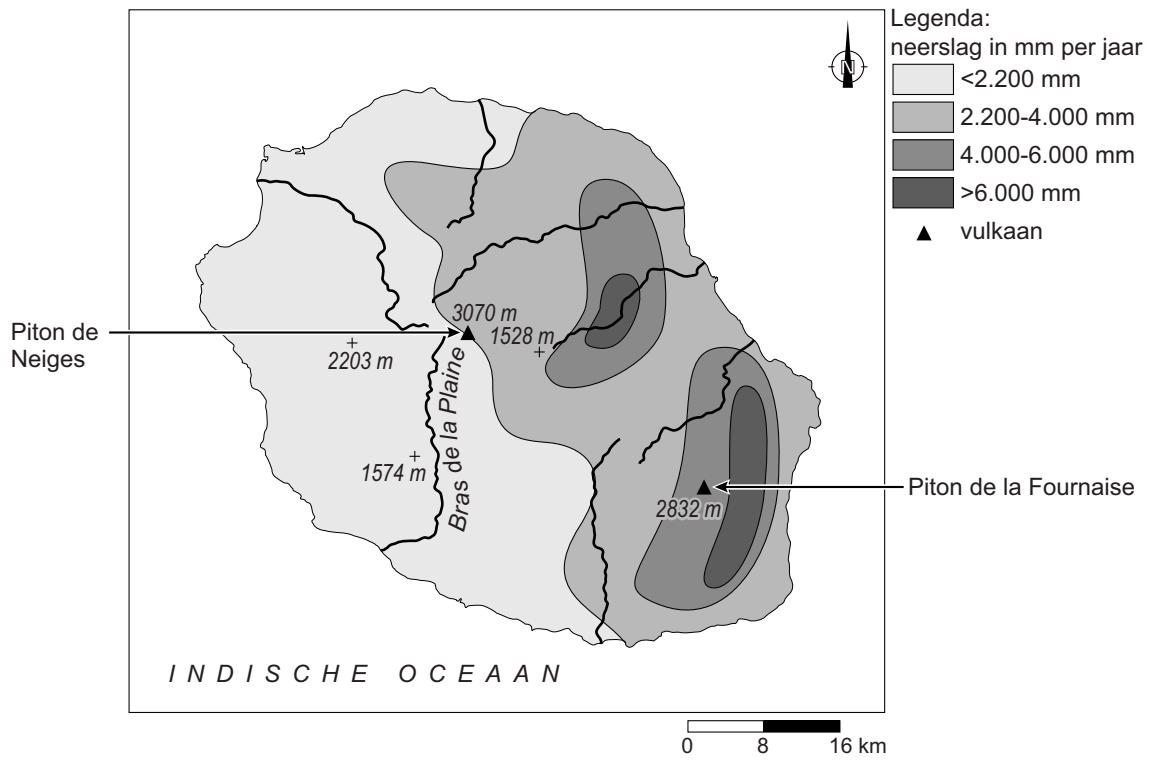

De foto laat een rotswand zien langs de oever van de rivier Bras de la Plaine. Deze rivier stroomt op het eiland Réunion, een eiland in de zuidelijke Indische Oceaan, ongeveer 800 kilometer ten oosten van Madagaskar. Het eiland bestaat uit twee grote vulkanen. De Piton de Neiges is al twaalfduizend jaar niet meer actief geweest. De Piton de la Fournaise is één van de meest actieve vulkanen ter wereld. Réunion maakt deel uit van een keten van eilanden met een vulkanische oorsprong: de Maskarenen (ook wel Mascarenen genoemd).

vrij naar: <http://epod.usra.edu>

bron 2

Neerslagverdeling op het eiland Réunion

vrij naar: www.mi-aime-a-ou.com

Opgave 4 – De trek van de gnoes in Oost-Afrika

bron 1

Gnoes bij de oversteek van de Mararivier

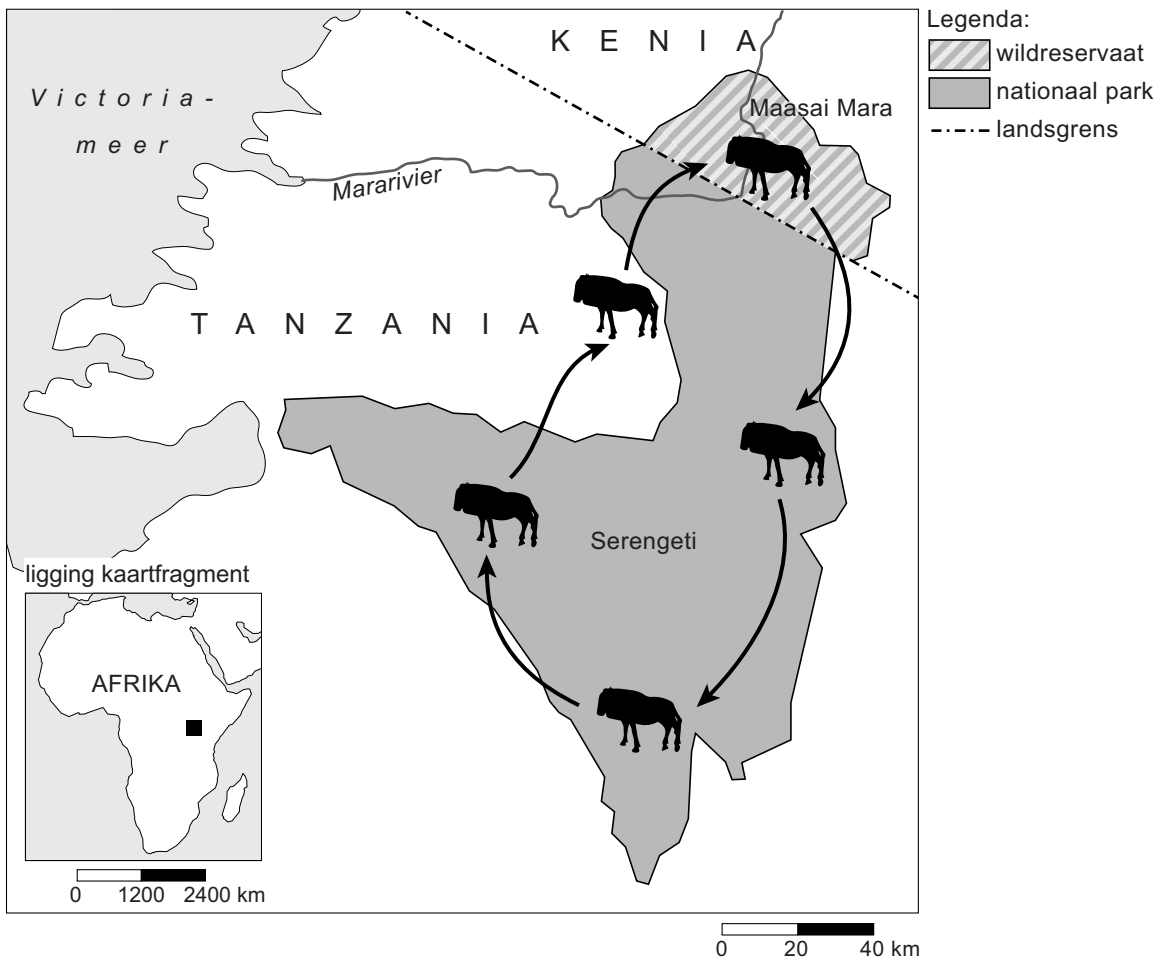
Direct ten oosten van het Victoriameer vindt een jaarlijkse trek plaats van grote aantallen gnoes. De oversteek van de Mararivier door meer dan een miljoen gnoes, die belaagd worden door krokodillen, is een van de grootste natuurspektakels op aarde.

vrij naar: <http://en.bestpicturesof.com>

bron 2

Trekroute van de gnoes en de ligging van de Mararivier

Gnoes komen voor in gebieden met uitgestrekte grasvlakten. Ze mijden de bergen op hun trek omdat ze daar geen voedsel kunnen vinden.

vrij naar: mara-serengiti-migration.jpg

Opgave 6 – Van palmolie naar algenteelt?

bron 1

Algen als brandstof

Indonesië speelt een belangrijke rol in de productie van biobrandstof. Biobrandstof wordt onder andere geproduceerd uit de vruchten van de oliepalm en uit algen. In Indonesië zijn veel oliepalmplantages. Ook de teelt van algen is in Indonesië in opkomst. Dit wordt vooral gedaan op drijvende matten in zee direct voor de kust.

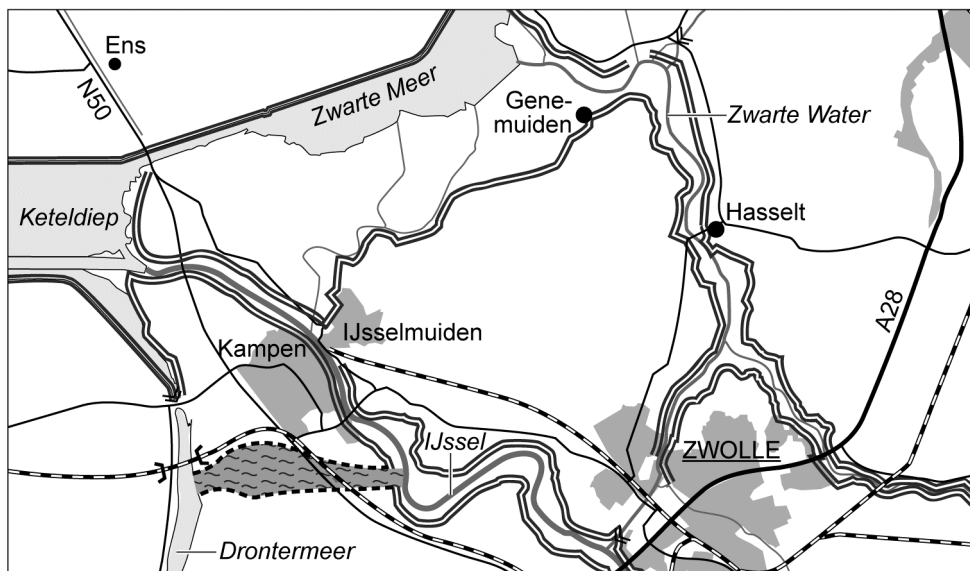
Als bron van biobrandstof hebben algen een aantal voordelen ten opzichte van oliepalmen. Algen hebben een hoog oliegehalte en zijn voor hun groei niet afhankelijk van zoet water. Bovendien zijn ze erg productief. Algen groeien het best bij hoge temperaturen. De productie van olie uit algen is op dit moment nog te kleinschalig om er een biobrandstof uit te halen die kan concurreren met de gangbare, fossiele brandstoffen en met olie geproduceerd uit oliepalmen. Deskundigen denken dat dit op termijn wel mogelijk is, onder andere als gevolg van technische ontwikkelingen in het productieproces.

vrij naar: Cito en www.biosolarcells.nl

Opgave 7 – Ruimte voor de Rivier in de IJsseldelta

bron 1

Een nieuw aan te leggen hoogwatergeul in de IJsseldelta

Legenda:

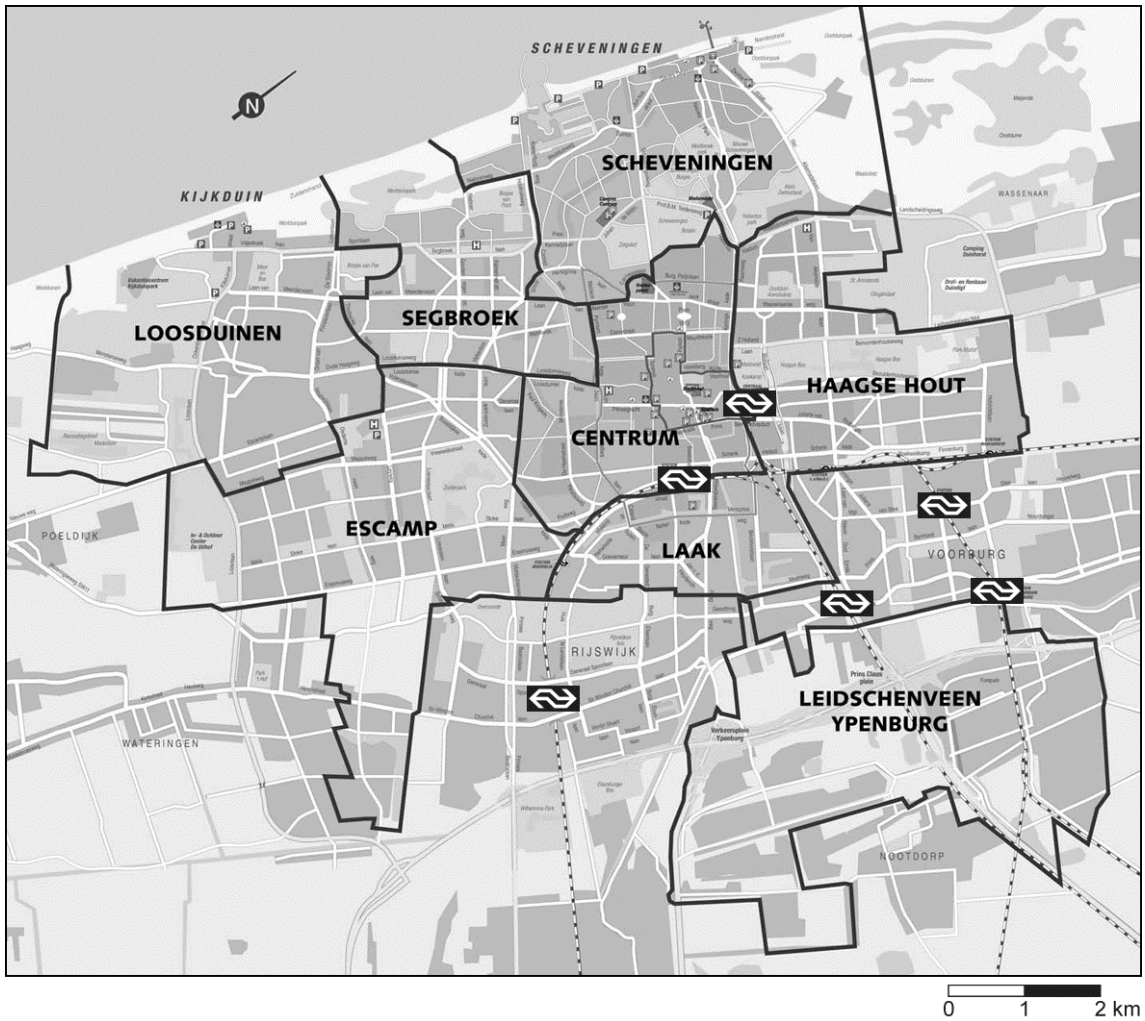
- nieuwe geplande dijk
- ===== bestaande dijken
- ▨ hoogwatergeul
- - - - - spoorlijn

vrij naar: de Volkskrant, 31 augustus 2011 en De Grote Bosatlas

Opgave 8 – Herstructurering Den Haag Escamp

bron 1

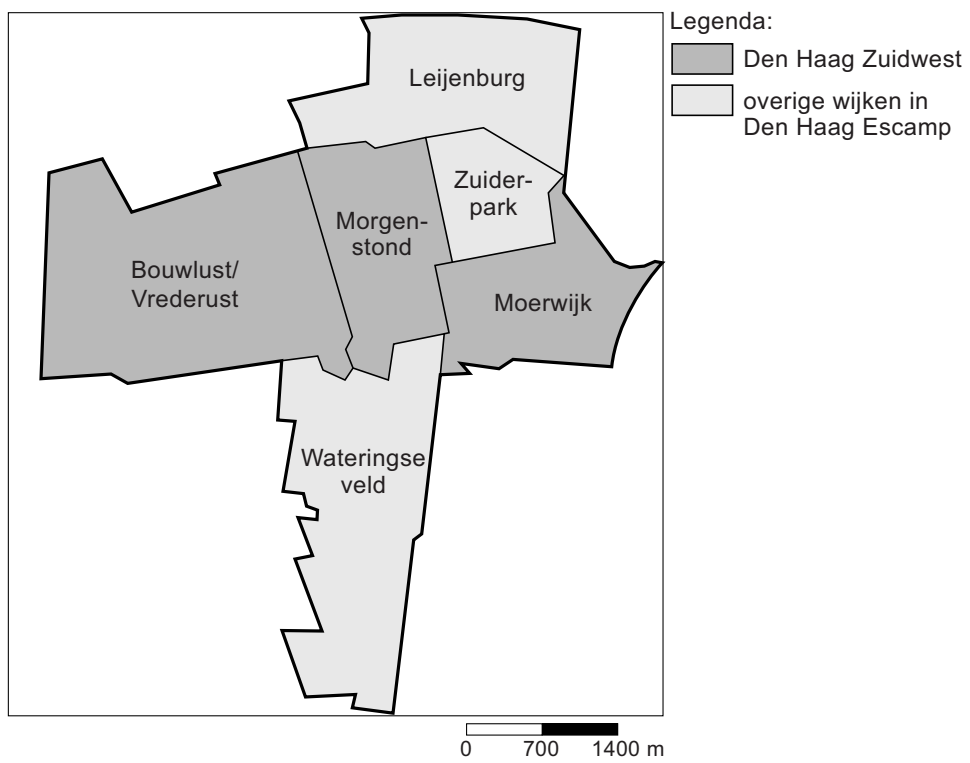
Stadsdelen in Den Haag

vrij naar: www.woningenhuur.nl

bron 2

Den Haag Escamp

bron: Cito

bron 3

Den Haag Escamp

Den Haag Escamp is een stadsdeel in Den Haag dat meerdere wijken omvat. Drie van deze wijken vormen samen Den Haag Zuidwest. Dit zijn de wijken Bouwlust/Vredelust, Morgenstond en Moerwijk, die gebouwd zijn in de zogenaamde 'wederopbouwperiode' tussen 1945 en 1965. Er werden in die periode 30.000 woningen gebouwd voor 100.000 inwoners, hoofdzakelijk gezinnen met kinderen.

Na 1965 heeft tientallen jaren lang een selectieve in- en uitstroom van bewoners plaatsgevonden in de drie wijken die samen Den Haag Zuidwest vormen. Mede daardoor zijn deze wijken in een neerwaartse spiraal terechtgekomen. Vanaf begin jaren negentig zijn er kleinschalige vernieuwingsprojecten uitgevoerd en tussen 2000 en 2013 vond een grootschalige herstructurering plaats. Het doel van die herstructurering was om de woningvoorraad meer divers te maken. Naast Zuidwest omvat Den Haag Escamp nog enkele andere wijken, waaronder de VINEX-wijk Wateringse veld die gebouwd is tussen 1996 en 2012.

vrij naar: www.woningenhuur.nl en www.rijksoverheid.nl

bron 4

Kenmerkende woningen in Den Haag Escamp

vrij naar: www.skyscrapercity.com